

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตห้วยขวาง

PARITCIPATION OF TEACHERS IN ACADEMIC ADMINISTRATION AFFAIRS IN SCHOOLS UNDER BANGKOK
METROPOLIS IN HUAIKHWANG DISTRICT OFFICE

ปริญญารณ เมืองพิล* และ ศิริพงษ์ เสาภายน

Parinyaporn Mueangphin* and Siriphong Sauphayana

ภาควิชาการบริหารการศึกษาและอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพมหานคร 10240
Department of Education and Higher Education, Faculty of Education, Ramkhamhaeng University,
Bangkok 10240, Thailand

*Corresponding author: Email: muangpil1990@gmail.com

วันที่รับบทความ 24 ธันวาคม 2563 วันที่แก้ไขบทความ 9 มีนาคม 2564 วันที่ตอบรับบทความ 19 มีนาคม 2564 วันที่เผยแพร่บทความ มกราคม 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตห้วยขวาง และ 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตห้วยขวาง จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ทำงานใน 7 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (3) ด้านการวัดผล และประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน (4) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา (5) ด้านการนิเทศการศึกษา (6) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ (7) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 112 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .987 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) การหาค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การเปรียบเทียบค่าที (t-test for Independent Samples) ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe method)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$)
2. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตห้วยขวาง จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน
3. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตห้วยขวาง จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของครู, การบริหารงานวิชาการ

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) to examine the level of teacher participation of academic affairs administration in schools under Bangkok Metropolis in Huaikhwang District Office, and 2) to compare teacher participation in school academic affairs administration, classified by educational background and work experience, in seven aspects consisting of: (1) School curriculum development, (2) Development of learning processes, (3) Measurement, evaluation and credit transfer, 4) Development of medias, innovation and educational technology, (5) Educational supervision, (6) Research for quality education development, and (7) Development of school internal quality assurance. The sample in this research included 112 teachers in schools under Bangkok Metropolis

in Huaikhwang District Office in the academic year 2020. The research instrument was a set of 5-rating scale questionnaires with the reliability of .987, using Cronbach's Alpha Coefficient. The statistics for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test for Independent Samples, and One-Way ANOVA, and Scheffe method.

The results revealed as follows:

1. The level of teacher participation in school academic affairs administration as a whole was at a high level.
2. Teacher participation in school academic affairs administration, classified by educational background, as a whole and in each aspect, showed no differences.
3. Teacher participation in school academic affairs administration, classified by work experience, as a whole and in each aspect, was different at the .05 level of significance.

Keywords: Teacher Participation, Academic Affairs Administration

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ หากคนมีคุณภาพแล้วย่อมจะส่งผลให้สังคมและประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้า ซึ่งการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพนั้นเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและมีจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ โดยมีเป้าหมายให้คนไทยเป็นคนดี เก่ง มีความสุข มีความรู้เชิงวิชาการ ใฝ่เรียนรู้ แสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้มีสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจที่สมบูรณ์ เกิดทักษะการประกอบอาชีพ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการสร้างองค์ความรู้ เกิดนวัตกรรมและเทคโนโลยี เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552, หน้า 17-19)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มีวิสัยทัศน์เพื่อมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังหลักของชาติเป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกายและจิตใจ มีความรู้ควบคู่คุณธรรม มีทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาและเป็นการศึกษาตลอดชีวิตโดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพตามความถนัดความสนใจ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมรวมถึงค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเองมีวินัยและยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ มีทักษะชีวิต รวมถึงการมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุนทรีย์และรักการออกกำลังกาย มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมภูมิปัญญาไทย และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม สามารถที่จะอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อให้สามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขไว้ 8 คุณลักษณะ คือ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทยและมีจิตสาธารณะ โดยกำหนดโครงสร้างของหลักสูตร 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อให้สถานศึกษานำไปใช้จัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 3-8)

งานวิชาการถือว่าเป็นสิ่งสำคัญของสถานศึกษา และถือว่าเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาจะต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลัก ดังนี้ เป็นการศึกษาตลอดชีวิตของประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระคล่องตัวรวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ การดำเนินกิจกรรมทางวิชาการจึงต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ลำพังผู้บริหารสถานศึกษาฝ่ายเดียวไม่สามารถจะเป็นผู้นำได้ในทุกเรื่อง ในการบริหารงานวิชาการจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่คณะครู บุคลากร หรือแม้แต่คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการบริหาร เริ่มตั้งแต่การแสดงความคิดเห็น วางแผน

ตัดสินใจ ปฏิบัติ ติดตามตรวจสอบและประเมินผล ทั้งนี้เพื่อควมมีประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณที่มีต่อผู้เรียนเป็นสำคัญ การบริหารแบบมีส่วนร่วมจึงเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงการที่จะบริหารโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียนควรนำหลักการมีส่วนร่วมที่เปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมรับผิดชอบและร่วมตัดสินใจในการจัดการศึกษา เพื่อสร้างความรู้สึกร่วมในการเป็นเจ้าของและร่วมจัดการศึกษาให้มากขึ้นซึ่งสามารถตอบสนองต่อความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง สร้างความเข้มแข็งในการบริหารโรงเรียนได้อย่างต่อเนื่อง (ยุทธศิลป์ พานนท์, 2546, หน้า 3) ซึ่งการบริหารแบบมีส่วนร่วม จัดว่าเป็นแนวทางการบริหารที่ยอมรับกันในยุคปัจจุบันว่าเป็นแนวคิดทางการบริหารที่เหมาะสมกับยุคสมัย สอดคล้องกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เป็นการเปิดโอกาสให้คนในองค์กรรวมกลุ่มกันใช้ความรู้ ความสามารถ สติปัญญาและประสบการณ์ของแต่ละคนร่วมกันดำเนินกิจกรรมในหน่วยงานของตนเอง การบริหารแบบมีส่วนร่วมภายในองค์กรจะช่วยสร้างความสามัคคี ช่วยให้ทราบถึงความต้องการของบุคลากรทั้งหมด และช่วยเพิ่มพูนประสิทธิภาพการทำงานให้สูงขึ้น ลดความเฉื่อยชาในการทำงาน การย้ายงานและการหยุดงาน การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการช่วยลดความขัดแย้ง และการต่อต้านจากพนักงานระดับล่าง และช่วยสร้างบรรยากาศในการทำงานและทำให้สุขภาพจิตของคนในองค์กรดีขึ้น ผู้บริหารจะต้องจัดคนในองค์กรให้มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน มีการกระจายอำนาจให้ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบได้มีส่วนร่วมในการทำงาน (เมตต์ เมตต์การุณจิต, 2553, หน้า 52)

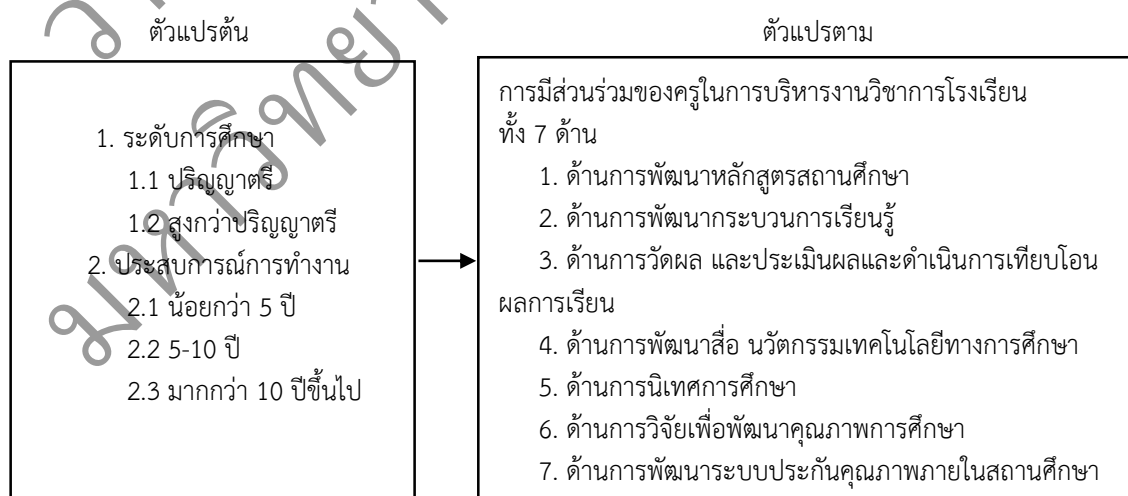
ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการมีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อ สำนักงานเขตห้วยขวาง สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน มีขอบข่ายการบริหารงานที่ครอบคลุมเกี่ยวกับงานด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล และประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งการจะพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของครูทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตห้วยขวาง
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตห้วยขวาง จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษามุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตห้วยขวาง การสังเคราะห์งานวิจัย ผู้ศึกษาจึงกำหนดเป็นกรอบแนวคิด ดังนี้



ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 156 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 112 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) และได้ใช้การกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 จากการเปิดตารางของ Cohen (Cohen, Manion and Morrison, 2011, p. 147)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตห้วยขวาง โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตห้วยขวาง โดยแบ่งเป็น 7 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ 3) ด้านการวัดผล และประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 4) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา 5) ด้านการนิเทศการศึกษา 6) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ 7) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ท (Likers, อ้างถึงใน พิสนุ พงศ์ศรี, 2549, หน้า 127) นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อหาความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับโรงเรียนสามเสนนอกประชาราษฎร์อนุกุล จำนวน 30 คน และนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) พบว่า ได้ค่า 0.662-0.897 และความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .987

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มอบให้กับผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตห้วยขวาง จำนวน 3 โรงเรียน เพื่อขออนุญาตจัดเก็บข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 112 คน

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการขอความอนุเคราะห์จากครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตห้วยขวางตอบแบบสอบถามในการแจกบัตรแบบสอบถามและเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาระหว่างวันที่ 21 กันยายน-9 ตุลาคม 2563 โดยแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 112 ชุด

3.3 รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด 101 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90.17 ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบคำถามจากนั้นนำข้อมูลไปวิเคราะห์ต่อไป

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ ระดับการศึกษา โดยการหาค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage)

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตห้วยขวาง โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. (Standard Deviation) เป็นรายข้อ และรายด้าน

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันต่อการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตห้วยขวาง โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์โดยใช้ค่าที (t-test) แบบ Independent Sample t-test)

4.4 วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ทำงานที่แตกต่างกันต่อการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตห้วยขวาง วิเคราะห์โดยใช้ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากนั้นเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method)

สรุปผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน นำเสนอในรูปแบบจำนวนและค่าร้อยละซึ่งสามารถสรุปผลได้ ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนและค่าร้อยละ ของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ระดับการศึกษา และสถานภาพประสบการณ์ทำงาน

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	45	44.60
สูงกว่าปริญญาตรี	56	55.40
รวม	101	100
2. ประสบการณ์การทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	32	31.70
ระหว่าง 5-10 ปี	26	25.70
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	43	42.60
รวม	101	100

จากตาราง 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ มีระดับศึกษาระดับปริญญาตรี และมีประสบการณ์การทำงาน มากกว่า 10 ปีขึ้นไป มากที่สุด มีประสบการณ์การทำงาน ระหว่าง 5-10 ปี น้อยที่สุด

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตห้วยขวาง 7 ด้าน

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตห้วยขวาง โดยรวม 7 ด้าน (n = 101)

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.86	0.90	มาก
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.12	0.90	มาก
3. ด้านการวัดผล และประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.10	0.74	มาก
4. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา	4.01	0.74	มาก
5. ด้านการนิเทศการศึกษา	3.87	0.93	มาก
6. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.63	0.85	มาก
7. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.71	0.85	มาก
รวม	3.84	0.84	มาก

จากตาราง 2 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตห้วยขวาง โดยรวม 7 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงตามลำดับ 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.12$) ด้านการวัดผล และประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X} = 4.10$) และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\bar{X} = 3.87$)

3. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตห้วยขวาง จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้ผลการวิเคราะห์ดังตาราง 3

ตาราง 3 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงาน เขตห้วยขวาง จำแนกตามระดับศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ดังนี้

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียน	ระดับการศึกษา				t	P
	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.85	0.74	3.92	0.92	0.685	0.495
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.14	0.80	4.10	0.98	0.207	0.837
3. ด้านการวัดผล และประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผล การเรียนรู้	4.01	0.72	4.01	0.76	0.051	0.959
4. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา	3.95	0.75	3.80	1.06	0.861	0.392
5. ด้านการนิเทศการศึกษา	3.60	0.84	3.66	0.87	0.359	0.721
6. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.78	0.77	3.65	0.92	0.782	0.436
7. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	3.58	0.98	3.56	1.24	0.112	0.911
รวม	3.85	0.72	3.83	0.92	0.109	0.914

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตห้วยขวาง โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยของตามความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตห้วยขวาง จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน ดังนี้

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงาน วิชาการโรงเรียน	ประสบการณ์ในการทำงาน						F	P
	น้อยกว่า 5 ปี		5-10 ปี		มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.05	0.95	3.98	0.53	4.39	0.56	34.122**	0.000
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.31	1.08	4.30	0.51	4.61	0.41	31.578**	0.000
3. ด้านการวัดผล และประเมินผลและ ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	3.47	0.83	4.08	0.47	4.37	0.54	18.621**	0.000
4. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี ทางการศึกษา	3.09	1.06	4.09	0.51	4.31	0.62	24.830**	0.000
5. ด้านการนิเทศการศึกษา	2.99	0.85	3.65	0.63	4.10	0.66	22.007**	0.000
6. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.20	0.83	3.77	0.55	4.06	0.85	11.384**	0.000
7. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	2.54	1.16	3.68	0.72	4.26	0.66	36.742**	0.000
รวม	3.09	0.92	3.95	0.47	4.32	0.51	32.617**	.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตห้วยขวาง โดยภาพรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน ผู้วิจัยจึงทำการเปรียบเทียบความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตห้วยขวาง จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ (Scheff's method)

ผลการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตห้วยขวาง พบว่า ระดับการศึกษาของครูต่อการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้าน 3 อันดับแรก ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการวัดผล และประเมินผลและการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน และ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตห้วยขวาง จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนที่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตห้วยขวาง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าโรงเรียนในสังกัดได้ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ทุกปีการศึกษา โดยดำเนินการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา ชุมชนและท้องถิ่น เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงานโดยเปิดโอกาสให้ครูทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามที่โรงเรียนกำหนด ร่วมมือกันในการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริกร ทิพย์วงษ์ (2556) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้เล็งเห็นความสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วมภายในโรงเรียนระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นอย่างดีเป็นลักษณะของการดำเนินงานที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เสนอความคิดเห็นเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหา ดำเนินการ ประเมินผล และรวมถึงร่วมรับผลที่เกิดจากการดำเนินการนั้น ๆ นอกจากนี้ยังมีการประสานงานและความรับผิดชอบที่มีร่วมกัน โดยเห็นแก่ประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับทางโรงเรียน ซึ่งทำให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระศักดิ์ วงศ์อินทร์ (2557) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผลการวิจัย พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในยุคปฏิรูปการศึกษาสถานศึกษาต่างให้ความสำคัญกับงานวิชาการมากขึ้น เพราะงานวิชาการเป็นภารกิจสำคัญของโรงเรียนซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย

ระดับการศึกษาของครูต่อการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าโรงเรียนเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพปัญหาในการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามศักยภาพของผู้เรียนให้ความสำคัญในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยครูมีส่วนในการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหาจากประสบการณ์จริง ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน และใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง รวมถึงการจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน มีการนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ หาญณรงค์ กระจงจิตร (2558) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเครือข่าย การศึกษาศรชลวิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ผลการวิจัย พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตห้วยขวาง จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนที่แตกต่างกัน เนื่องจากโรงเรียนได้เปิดโอกาสให้ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ครูที่มีประสบการณ์ใช้เวลาในการเรียนรู้น้อย อีกทั้งยังมีโอกาสทำงานผิดพลาดได้น้อยกว่า นอกจากนี้ผู้ที่มีประสบการณ์ยังสามารถพัฒนางานได้อย่างต่อเนื่อง ช่วยให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทำองค์กรประสบความสำเร็จได้ ซึ่งสอดคล้องกับ กนกรัตน์ ทาจะดี (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครูแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตห้วยขวาง พบว่า ครูมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพปัญหาในการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามศักยภาพของผู้เรียน ให้ความสำคัญในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นอกจากนี้ยังมีการวัดผล และประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน โดยโรงเรียนเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติในการวัดผลและประเมินผลตามหลักสูตรของสถานศึกษา โดยการจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลแต่ละรายวิชา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด นอกจากนี้โรงเรียนส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการศึกษา วิเคราะห์ ถึงความสำคัญในการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี รวมทั้งให้ครูมีการผลิต จัดหาพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี และประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนางานด้านวิชาการ

จากผลการวิจัย พบว่า มีเพียงการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้บริหารควรดำเนินการจัดระบบโครงสร้างการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อรองรับการประเมินการประกันคุณภาพภายนอก โดยให้ครูทราบบทบาทหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามแผนที่กำหนด เพื่อให้เกิดการทำงานอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานด้านอื่น ๆ เพื่อทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของการบริหารงานของโรงเรียนในสังกัด

2.2 ควรศึกษาความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมของครูกับความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนในสังกัด

เอกสารอ้างอิง

- กนกรัตน์ ทำเจติ. (2560). การศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสยาม.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- จันทร์ปภัสสร จันทรพิณิจ. (2557). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนบ้านดอนไผ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. สารนิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- พิสนุ พงศ์ศรี. (2549). วิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: เทียมฟ้าการพิมพ์.
- เมตต์ เมตต์การุณ. (2553). การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม: ประชาชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และราชการ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: บุ๊คพ้อย.
- ยุทธิศิลป์ พานนนท์. (2546). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- วีระศักดิ์ วงศ์อินทร์. (2557). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. วิทยานิพนธ์ ค.ม. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2561). (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- สิริกร ทิตยวงษ์. (2556). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- หาญณรงค์ กระจงจิตร. (2558). การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเครือข่ายการศึกษามหหลวงชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2. งานนิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Cohen & Uphoff. (1980). *Effective Behavior in Organizations*. New York: Richard D. Irwin Inc.